

המצניע פרק עשירי שבת

צג.

עין משפט נר מצוה

יב א ב מיי פ"א מהל'
שנת הלכה זו:
ב ג מיי פ"א מהל' משב
ומשג הלכה זו:
כא ד חס הלכה ו'
בב ד חס הלכה ד:

תורה אור השלם

1 ואם נפש אחת תהקטא
בשנגה אמת הארץ
בעשתה מעש ממצות
אשר לא תעשה ויאמרו
ויקרא ד בו

מוסף לפסוק

א. דלא דמי עושה חצי
שיעור לשנים המתפסקין
בשניעור שלם. מוס' האר"ש.
ב. פי' שאין לך אנוס גדול
מזה. רמב"ם. ג. דלא
מתקבל למימד החשוב
יכול כיון שהוא בעל כח.
מוס' האר"ש. ד. ושהתפסקו
באחרונה דרבנן דלמא
אתי למימד בידים.
רמב"ם. ה. ברשות היחיד
אית לך ודיא לטמירינהו
כספק בטומאה כר"י. ואי
קיימא נמי בהר"ד מ"מ
להוי כוב המתהפך. מוס'
האר"ש.

רב נסים גאון

זב שהיה מוטל על ה'
ספסליו או על ה' פגיונות
לאורכן טמאין להרבין
טהורין. ומה שכתב דבר זה
מצינו בתוספתא זב שהיה
מוטל על ר' סכאות להרבין
טהורות שאין אחד מהן
נמשח לה. ומשחלה לה
בגורת חכמים אשר ישב
עליו. עד שינשא רובו עליו.

רבינו הגנאל

תרי מיטוי' אינון ואם נפש
אחת תחטא בשנגה, אחת
הוא ומטיעו' אין בו ממש.
או יסתייע' רב חסדא בכמה
במסיתא, וז"ש סימן. רב
זבד' משמיה דרבא סייעיה
מהא דחני' בוב היה רובכ
ע"ז בהמה וד' מליות תחת
ד' רגלי בהמה טהורות
מפני שהיא יכולה לעמוד
על שלש, וחדשבת כל חזא
מטייע ומטייע אין בו
ממש. וכי אמר רב יהודה
מדיסקריתא לעולם אימא לך
מסייע' יש בו ממש, ושאיני
בהמה כולי גופה מטייע
רגל משויא ברעמא למפקר
כלהו גופיה. אהררו ליה
לא זמנין עקרא הא זמנין
עקרא הא, וכיון דאפילו בעי
למפקר כולי גופה ומתחלה
עקרא הזמנין עקרא
הא זמנין עקרא הא ולא
הא זמנין עקרא הא ולא
חזא בעינה הא דעקרא, אי
היה אית ביה ממש במטייע
וזה הא' זב ודריב' על
הא בהמה כוב המתהפך
על ה' ספסליו לארכין ויש
דכך מתהפך עליון טמאין
דכל רגל מטייעת הוא
ספק אח מתקרא וספק
הא מתקרא, אלא אמרין
מטייע אין בו ממש, ורב פפי
משמיה דרבא סייעיה מהא,

תל' תא' מיעוטי' בתיבי. והא נקט' צעשאה צבריתא טפי מהק'
משום שהו' מיעוטי' אחרון צפסקוק ובהא פליגי ולא ידע'
ר"י דלמאי נקט' צבריתא דר' שמעון יחיד שעשאה חייב כו' ולא
נקט' לישנא דלעיל העושה את כולה ולא העושה את מקצתה ושמה'
לישנא דשני' שעשאה פטורין משמע'
טפי אפי' זה אינו יכול זה אינו יכול:
חד למעוטי' זה עוקר וזה מניח.
וזה כתב אות אמת ובה חזינו
וכתב אות שניה לא אינטרין קרא'
אלא להוציא דה"ל אהכנסה ושהוא'
הוא דקפיד רחמנא וליחייב אפי' צלא
הנחה: ה"ג ורבי שמעון יחיד
שעשאה צבורא צ"ד לא לרין קרא'
וולי' ר"ש לעמיה דלמר יחיד שעשאה
צהורא צ"ד חייב כדפירש צקונטרס
דהא מן כדדא' צפ"ק דהוריות (ד' ג.)
הלך ועשה על פיהן צין הציאו כפרת'
צין לא כו' ר' שמעון פטור ומפרש
טעמא מלה צ"ד ארום הוא:

אמר מר זה יבוא וזה אינו יבוא.
נראה לר"י דהאי אינו יכול
היינו אפי' בעל כח הרבה אלא שהוא
נושא הקורה צענין זה בני האי גוונא
שאלמלא אחר לא היה יכול לנושאה
לצדו כגון צאצב או תופסה צענין
זה שאינו יכול לנושאה לצדו דמה לנו
לכמו כיון דהשמה מיהא אינו יכול
לנושאה: דהיינו מנייהו מיחייב. לא
צעי למימר שהיה פטור אותו שיוכל
ולחייב צענין יכול דלין זו סברא אלא
קאמר ליתחייב נמי אפי' יכול
כמו לר' יהודה ור"מ דלמרי לעיל זה
אינו יכול זה אינו יכול חייב:
אמר רב זבד' משמיה דרבא אף
אנן נמי תנינא. פירוש

מסייע' אין צו ממש קשה לר"י דהכא
אית ליה לרב זבד' דמסייע' אין צו
ממש וכן רב אשי צקונטרס וצפ"ב
דצ"ה (דף כג.) אמרין קמימר כחל
עינא על די נכרי צצבת א"ל רב
אשי מאי דעתך כו' ואמר רב כהנא
חולה שאין צו סכנה אומר לנכרי
ועושה הא מסייע צבדיה דקא עמיך
ופתח א"ל איכא רב זבד' דקאי כותך
ושני ליה מסייע' אין צו ממש משמע
דרב זבד' ורב אשי סוכרים דיש צו
ממש ואין לומר דהא דלמר הכא אין
צו ממש לא שיפטר לגמרי אלא דלין
צו חזיב חטאת דהא מייית רב אשי
לעבודתו כשהיה משמע דאפי' פסול'
דרבנן ליכא א"כ לעינן שבט נמי
מנלן שיש צו איסורא דרבנן ומיהו

לרב אשי איכא למימר דבמר דשמעה
דלמיימר סברה אלא לרב זבד'
קשה להו' גופיה קאמר משמיה דרבא
היה הרבה אחר רבא ואפי' אחר רב
פפא דשני' צהין צו ממש של רבא
ושמה צתר מעשה דלמיימר רב זבד'
משמיה דרבא ולא
מרבא עצמו ועוד אור"י דהכי פריך
התם והא קא מסייע צבדיה דקא עמיך
ופתח ואע"ג דמסייע' אין צו ממש
צעלמא הא אית לן למימר דלמר
משום שחיקת סמננין ומושגי דלין צו
ממש צפילו לעינן זה: ור"ש משה.
פי' צקונטרס דר"ש לעמיה דפטר
רבי אינו יכול זה אינו יכול
התם דגלי רחמנא דליכא אפי' לפטור
וגראה לעמיה משום דשני' שיהיה
רוב הני נישא על כל אחד וכן
למעט צמכתא זבד' פ"ד (משה ה')
דתנן ה' צבך מאזנים ומשכב ומושב
כנגדו כרע

הו' טהורין כרעו הן טמאין ר"ש אומר
צחיד טמאין פי' כשאין אלא משכב
אחד או מושב אחד צמרכין טהורין
שאיין כ"א נושא רובו:
היה רובב ע"ג בהמה. צעומת
איירי דאי צמחלת כל שעה עוקרת
רגל הא' ועומת על ג' וטמא מה
שחמתיהן שאינה יכולה לעמוד על
שנים: מפני שיש לה עמוד על ג'
והי' כל רגל אינו יכול והג'
אחרים יכולין: וברין דוימנין עקרה
הא ווימנין הא איהוי רוב המתהפך.
ה' אפילו צרה"ר טמא: לאורבן
טמאין. כן גרים הקונטרס ופי'
דטמאין משום דליכא למימר דכל
אחד רוב רובו עליו פעמים על זה
ופעמים על זה לרוחצין טהורין
שאיין רובו נישא על כל אחד מהן
ולפי זה אחי' כר"ש דעיי' שיהא רוב
הזב נישא עליו ור"י אומר דמאי
למימר דלמאי אפילו כרבנן וטעמא
דטהורות משום דה"ל כל אחד מסייע
שאיין צו ממש שיהא רוב רובו נישא
מני' למיפקר דמטמאין לאורכן
מסייעא אלא יחא ליה למיפקר
מסייעא דמפרש צה טעמא אמאי
טמאין:

עירגו וקורה גדולים הן ואין אחד
יכול להוציאו: ואם לאו. שיכול אחד
להוציאו: נפש סהטא. משמע נפש
ולא נפשות: זה עוקר. מרשות הרבים:
וזה מניח. ברשות היחיד דכל כתיב
אלא חד ממעט דהאי הוא דממעט
דהאי קעבד פלגא והאי פלגא וליכא
חד דמסייע צבולה: וחד.
יתורא למעוטי' אף על פי דעדי כי
הדי דהאי עבד כולה והאי עבד
כולה ומיהו זה יכול זה יכול הוא
דממעט ללא אורחיה למעדה
צמרי: וחד. יתורא למעוטי' תו זה
אינו יכול זה אינו יכול דאף על גב
דאורחיה למעדה צמרי מעטינהו:
יחיד שעשה צבורא צ"ד. הורו צ"ד
שחלב מומר והלך היחיד ועשה על
פיהם לטונס הוא ורבי שמעון
למעמיה דלמר צבורית' יחיד שעשה
צהורא צ"ד חייב: פרי מיעוטי' הוא
כפיני. נפש אחת חד מיעוטא הוא
לדורחיה דקרא לצמטי' הכי: זה
שיכול דליהו עבדה כלולה: אין צו
ממש. מי שאינו אלא מסייע צבד' צד
ואם צל לעשות לצדו אינו יכול לטון
צו ממש על חשיב מדי ולא מייפקר
אידך: אף אין נמי פנינא. דמסייע
אין צו ממש: היה. זב יושב על גבי
יכולה לעמוד על ג'. וכיון דזה אינו
יכול זה אינו יכול כל אחד ואחד
כולי מעשה עבד וצבי מדרס' ה' צו
צענין שישא רובו עליו צמ"כ"ט: ור'
שמעון משה. ר' שמעון למעמיה
דלמר זה אינו יכול זה אינו יכול
נמי אינו אלא מסייע ופטור (ה') (ה"ל
דעיי' שיעור זכה לזה ושיעור זכה
לזה כלומר רובו של זב מכבד על כל
אחד ואחד אפילו מסייע לא הוי):
כל אחד ואחד הי' רביעי ואינו אלא
מסייע וסמנא כו' יהודה דזה יכול
זה יכול קרי מסייע: דעקרה ליה
לגמרי. עוקרת הרגל מן הארץ ואפי'
מסייע לא הוי: ופרכין ואי טעמא
משום דעקרה ליה קיון דוימנין דעקרה
האי ווימנין עקרה האי. וצב ג' איכא
למטייהו משום ספק צו: ה' מספק
על ה' פונדאות דממטינן ליה המספק
פונדאות. כמין חרטינן כיסוס ארוכים
והמנין צהן מעות וצלעו' צבדי"ש ורואין
לשמש שפיכה עס מלאכתן שיושב
עליהם והם מלאות מעות ופומת פיהם
ונוטל ואין צריך לומר לו עמוד ונעשה

מלאכתו: לאורכן. כגון שהיה שוכב
על או אורכן: טמאים גרסינן צמשה
דטהרות. דיש לומר צל אחת מהן
שנישא רובו עליו פעמים על זה ופעמים
על זה: לרחצין טהורין. לפי שארכו
מוטל על רחצין ואין רובו נישא על אחת
מהן: לרחצין. על ארכו ונמלא כולו
נשען על אחת מהן: טמאות. דכל חדא
איכא למימר על זה ונתהפך אלמא
מטמאין טעמא משום דכולהו הוי כל
חדא וחדא מסייע ואין צו ממש כן
נראה צעניי משנה זו. ורבותי גורסין
לאורכן טהורין ופירשו טעמא דלאורכן
טהורין משום דלמאי שמה צנייהו
שכז ולא עליהם וקשיא ל' א"כ לקולא
תלינן דלמאי תני ספק מתהפך טמאים:
הקום

הו' טהורין כרעו הן טמאין ר"ש אומר
צחיד צחיד טמאין פי' כשאין אלא משכב
אחד או מושב אחד צמרכין טהורין
שאיין כ"א נושא רובו:
היה רובב ע"ג בהמה. צעומת
איירי דאי צמחלת כל שעה עוקרת
רגל הא' ועומת על ג' וטמא מה
שחמתיהן שאינה יכולה לעמוד על
שנים: מפני שיש לה עמוד על ג'
והי' כל רגל אינו יכול והג'
אחרים יכולין: וברין דוימנין עקרה
הא ווימנין הא איהוי רוב המתהפך.
ה' אפילו צרה"ר טמא: לאורבן
טמאין. כן גרים הקונטרס ופי'
דטמאין משום דליכא למימר דכל
אחד רוב רובו עליו פעמים על זה
ופעמים על זה לרוחצין טהורין
שאיין רובו נישא על כל אחד מהן
ולפי זה אחי' כר"ש דעיי' שיהא רוב
הזב נישא עליו ור"י אומר דמאי
למימר דלמאי אפילו כרבנן וטעמא
דטהורות משום דה"ל כל אחד מסייע
שאיין צו ממש שיהא רוב רובו נישא
מני' למיפקר דמטמאין לאורכן
מסייעא אלא יחא ליה למיפקר
מסייעא דמפרש צה טעמא אמאי
טמאין:

עירגו וקורה גדולים הן ואין אחד
יכול להוציאו: ואם לאו. שיכול אחד
להוציאו: נפש סהטא. משמע נפש
ולא נפשות: זה עוקר. מרשות הרבים:
וזה מניח. ברשות היחיד דכל כתיב
אלא חד ממעט דהאי הוא דממעט
דהאי קעבד פלגא והאי פלגא וליכא
חד דמסייע צבולה: וחד.
יתורא למעוטי' אף על פי דעדי כי
הדי דהאי עבד כולה והאי עבד
כולה ומיהו זה יכול זה יכול הוא
דממעט ללא אורחיה למעדה
צמרי: וחד. יתורא למעוטי' תו זה
אינו יכול זה אינו יכול דאף על גב
דאורחיה למעדה צמרי מעטינהו:
יחיד שעשה צבורא צ"ד. הורו צ"ד
שחלב מומר והלך היחיד ועשה על
פיהם לטונס הוא ורבי שמעון
למעמיה דלמר צבורית' יחיד שעשה
צהורא צ"ד חייב: פרי מיעוטי' הוא
כפיני. נפש אחת חד מיעוטא הוא
לדורחיה דקרא לצמטי' הכי: זה
שיכול דליהו עבדה כלולה: אין צו
ממש. מי שאינו אלא מסייע צבד' צד
ואם צל לעשות לצדו אינו יכול לטון
צו ממש על חשיב מדי ולא מייפקר
אידך: אף אין נמי פנינא. דמסייע
אין צו ממש: היה. זב יושב על גבי
יכולה לעמוד על ג'. וכיון דזה אינו
יכול זה אינו יכול כל אחד ואחד
כולי מעשה עבד וצבי מדרס' ה' צו
צענין שישא רובו עליו צמ"כ"ט: ור'
שמעון משה. ר' שמעון למעמיה
דלמר זה אינו יכול זה אינו יכול
נמי אינו אלא מסייע ופטור (ה') (ה"ל
דעיי' שיעור זכה לזה ושיעור זכה
לזה כלומר רובו של זב מכבד על כל
אחד ואחד אפילו מסייע לא הוי):
כל אחד ואחד הי' רביעי ואינו אלא
מסייע וסמנא כו' יהודה דזה יכול
זה יכול קרי מסייע: דעקרה ליה
לגמרי. עוקרת הרגל מן הארץ ואפי'
מסייע לא הוי: ופרכין ואי טעמא
משום דעקרה ליה קיון דוימנין דעקרה
האי ווימנין עקרה האי. וצב ג' איכא
למטייהו משום ספק צו: ה' מספק
על ה' פונדאות דממטינן ליה המספק
פונדאות. כמין חרטינן כיסוס ארוכים
והמנין צהן מעות וצלעו' צבדי"ש ורואין
לשמש שפיכה עס מלאכתן שיושב
עליהם והם מלאות מעות ופומת פיהם
ונוטל ואין צריך לומר לו עמוד ונעשה

מלאכתו: לאורכן. כגון שהיה שוכב
על או אורכן: טמאים גרסינן צמשה
דטהרות. דיש לומר צל אחת מהן
שנישא רובו עליו פעמים על זה ופעמים
על זה: לרחצין טהורין. לפי שארכו
מוטל על רחצין ואין רובו נישא על אחת
מהן: לרחצין. על ארכו ונמלא כולו
נשען על אחת מהן: טמאות. דכל חדא
איכא למימר על זה ונתהפך אלמא
מטמאין טעמא משום דכולהו הוי כל
חדא וחדא מסייע ואין צו ממש כן
נראה צעניי משנה זו. ורבותי גורסין
לאורכן טהורין ופירשו טעמא דלאורכן
טהורין משום דלמאי שמה צנייהו
שכז ולא עליהם וקשיא ל' א"כ לקולא
תלינן דלמאי תני ספק מתהפך טמאים:
הקום

הו' טהורין כרעו הן טמאין ר"ש אומר
צחיד צחיד טמאין פי' כשאין אלא משכב
אחד או מושב אחד צמרכין טהורין
שאיין כ"א נושא רובו:
היה רובב ע"ג בהמה. צעומת
איירי דאי צמחלת כל שעה עוקרת
רגל הא' ועומת על ג' וטמא מה
שחמתיהן שאינה יכולה לעמוד על
שנים: מפני שיש לה עמוד על ג'
והי' כל רגל אינו יכול והג'
אחרים יכולין: וברין דוימנין עקרה
הא ווימנין הא איהוי רוב המתהפך.
ה' אפילו צרה"ר טמא: לאורבן
טמאין. כן גרים הקונטרס ופי'
דטמאין משום דליכא למימר דכל
אחד רוב רובו עליו פעמים על זה
ופעמים על זה לרוחצין טהורין
שאיין רובו נישא על כל אחד מהן
ולפי זה אחי' כר"ש דעיי' שיהא רוב
הזב נישא עליו ור"י אומר דמאי
למימר דלמאי אפילו כרבנן וטעמא
דטהורות משום דה"ל כל אחד מסייע
שאיין צו ממש שיהא רוב רובו נישא
מני' למיפקר דמטמאין לאורכן
מסייעא אלא יחא ליה למיפקר
מסייעא דמפרש צה טעמא אמאי
טמאין:

עירגו וקורה גדולים הן ואין אחד
יכול להוציאו: ואם לאו. שיכול אחד
להוציאו: נפש סהטא. משמע נפש
ולא נפשות: זה עוקר. מרשות הרבים:
וזה מניח. ברשות היחיד דכל כתיב
אלא חד ממעט דהאי הוא דממעט
דהאי קעבד פלגא והאי פלגא וליכא
חד דמסייע צבולה: וחד.
יתורא למעוטי' אף על פי דעדי כי
הדי דהאי עבד כולה והאי עבד
כולה ומיהו זה יכול זה יכול הוא
דממעט ללא אורחיה למעדה
צמרי: וחד. יתורא למעוטי' תו זה
אינו יכול זה אינו יכול דאף על גב
דאורחיה למעדה צמרי מעטינהו:
יחיד שעשה צבורא צ"ד. הורו צ"ד
שחלב מומר והלך היחיד ועשה על
פיהם לטונס הוא ורבי שמעון
למעמיה דלמר צבורית' יחיד שעשה
צהורא צ"ד חייב: פרי מיעוטי' הוא
כפיני. נפש אחת חד מיעוטא הוא
לדורחיה דקרא לצמטי' הכי: זה
שיכול דליהו עבדה כלולה: אין צו
ממש. מי שאינו אלא מסייע צבד' צד
ואם צל לעשות לצדו אינו יכול לטון
צו ממש על חשיב מדי ולא מייפקר
אידך: אף אין נמי פנינא. דמסייע
אין צו ממש: היה. זב יושב על גבי
יכולה לעמוד על ג'. וכיון דזה אינו
יכול זה אינו יכול כל אחד ואחד
כולי מעשה עבד וצבי מדרס' ה' צו
צענין שישא רובו עליו צמ"כ"ט: ור'
שמעון משה. ר' שמעון למעמיה
דלמר זה אינו יכול זה אינו יכול
נמי אינו אלא מסייע ופטור (ה') (ה"ל
דעיי' שיעור זכה לזה ושיעור זכה
לזה כלומר רובו של זב מכבד על כל
אחד ואחד אפילו מסייע לא הוי):
כל אחד ואחד הי' רביעי ואינו אלא
מסייע וסמנא כו' יהודה דזה יכול
זה יכול קרי מסייע: דעקרה ליה
לגמרי. עוקרת הרגל מן הארץ ואפי'
מסייע לא הוי: ופרכין ואי טעמא
משום דעקרה ליה קיון דוימנין דעקרה
האי ווימנין עקרה האי. וצב ג' איכא
למטייהו משום ספק צו: ה' מספק
על ה' פונדאות דממטינן ליה המספק
פונדאות. כמין חרטינן כיסוס ארוכים
והמנין צהן מעות וצלעו' צבדי"ש ורואין
לשמש שפיכה עס מלאכתן שיושב
עליהם והם מלאות מעות ופומת פיהם
ונוטל ואין צריך לומר לו עמוד ונעשה

מלאכתו: לאורכן. כגון שהיה שוכב
על או אורכן: טמאים גרסינן צמשה
דטהרות. דיש לומר צל אחת מהן
שנישא רובו עליו פעמים על זה ופעמים
על זה: לרחצין טהורין. לפי שארכו
מוטל על רחצין ואין רובו נישא על אחת
מהן: לרחצין. על ארכו ונמלא כולו
נשען על אחת מהן: טמאות. דכל חדא
איכא למימר על זה ונתהפך אלמא
מטמאין טעמא משום דכולהו הוי כל
חדא וחדא מסייע ואין צו ממש כן
נראה צעניי משנה זו. ורבותי גורסין
לאורכן טהורין ופירשו טעמא דלאורכן
טהורין משום דלמאי שמה צנייהו
שכז ולא עליהם וקשיא ל' א"כ לקולא
תלינן דלמאי תני ספק מתהפך טמאים:
הקום

הו' טהורין כרעו הן טמאין ר"ש אומר
צחיד צחיד טמאין פי' כשאין אלא משכב
אחד או מושב אחד צמרכין טהורין
שאיין כ"א נושא רובו:
היה רובב ע"ג בהמה. צעומת
איירי דאי צמחלת כל שעה עוקרת
רגל הא' ועומת על ג' וטמא מה
שחמתיהן שאינה יכולה לעמוד על
שנים: מפני שיש לה עמוד על ג'
והי' כל רגל אינו יכול והג'
אחרים יכולין: וברין דוימנין עקרה
הא ווימנין הא איהוי רוב המתהפך.
ה' אפילו צרה"ר טמא: לאורבן
טמאין. כן גרים הקונטרס ופי'
דטמאין משום דליכא למימר דכל
אחד רוב רובו עליו פעמים על זה
ופעמים על זה לרוחצין טהורין
שאיין רובו נישא על כל אחד מהן
ולפי זה אחי' כר"ש דעיי' שיהא רוב
הזב נישא עליו ור"י אומר דמאי
למימר דלמאי אפילו כרבנן וטעמא
דטהורות משום דה"ל כל אחד מסייע
שאיין צו ממש שיהא רוב רובו נישא
מני' למיפקר דמטמאין לאורכן
מסייעא אלא יחא ליה למיפקר
מסייעא דמפרש צה טעמא אמאי
טמאין:

מלאכתו: לאורכן. כגון שהיה שוכב
על או אורכן: טמאים גרסינן צמשה
דטהרות. דיש לומר צל אחת מהן
שנישא רובו עליו פעמים על זה ופעמים
על זה: לרחצין טהורין. לפי שארכו
מוטל על רחצין ואין רובו נישא על אחת
מהן: לרחצין. על ארכו ונמלא כולו
נשען על אחת מהן: טמאות. דכל חדא
איכא למימר על זה ונתהפך אלמא
מטמאין טעמא משום דכולהו הוי כל
חדא וחדא מסייע ואין צו ממש כן
נראה צעניי משנה זו. ורבותי גורסין
לאורכן טהורין ופירשו טעמא דלאורכן
טהורין משום דלמאי שמה צנייהו
שכז ולא עליהם וקשיא ל' א"כ לקולא
תלינן דלמאי תני ספק מתהפך טמאים:
הקום

הו' טהורין כרעו הן טמאין ר"ש אומר
צחיד צחיד טמאין פי' כשאין אלא משכב
אחד או מושב אחד צמרכין טהורין
שאיין כ"א נושא רובו:
היה רובב ע"ג בהמה. צעומת
איירי דאי צמחלת כל שעה עוקרת
רגל הא' ועומת על ג' וטמא מה
שחמתיהן שאינה יכולה לעמוד על
שנים: מפני שיש לה עמוד על ג'
והי' כל רגל אינו יכול והג'
אחרים יכולין: וברין דוימנין עקרה
הא ווימנין הא איהוי רוב המתהפך.
ה' אפילו צרה"ר טמא: לאורבן
טמאין. כן גרים הקונטרס ופי'
דטמאין משום דליכא למימר דכל
אחד רוב רובו עליו פעמים על זה
ופעמים על זה לרוחצין טהורין
שאיין רובו נישא על כל אחד מהן
ולפי זה אחי' כר"ש דעיי' שיהא רוב
הזב נישא עליו ור"י אומר דמאי
למימר דלמאי אפילו כרבנן וטעמא
דטהורות משום דה"ל כל אחד מסייע
שאיין צו ממש שיהא רוב רובו נישא
מני' למיפקר דמטמאין לאורכן
מסייעא אלא יחא ליה למיפקר
מסייעא דמפרש צה טעמא אמאי
טמאין:

עירגו וקורה גדולים הן ואין אחד
יכול להוציאו: ואם לאו. שיכול אחד
להוציאו: נפש סהטא. משמע נפש
ולא נפשות: זה עוקר. מרשות הרבים:
וזה מניח. ברשות היחיד דכל כתיב
אלא חד ממעט דהאי הוא דממעט
דהאי קעבד פלגא והאי פלגא וליכא
חד דמסייע צבולה: וחד.
יתורא למעוטי' אף על פי דעדי כי
הדי דהאי עבד כולה והאי עבד
כולה ומיהו זה יכול זה יכול הוא
דממעט ללא אורחיה למעדה
צמרי: וחד. יתורא למעוטי' תו זה
אינו יכול זה אינו יכול דאף על גב
דאורחיה למעדה צמרי מעטינהו:
יחיד שעשה צבורא צ"ד. הורו צ"ד
שחלב מומר והלך היחיד ועשה על
פיהם לטונס הוא ורבי שמעון
למעמיה דלמר צבורית' יחיד שעשה
צהורא צ"ד חייב: פרי מיעוטי' הוא
כפיני. נפש אחת חד מיעוטא הוא
לדורחיה דקרא לצמטי' הכי: זה
שיכול דליהו עבדה כלולה: אין צו
ממש. מי שאינו אלא מסייע צבד' צד
ואם צל לעשות לצדו אינו יכול לטון
צו ממש על חשיב מדי ולא מייפקר
אידך: אף אין נמי פנינא. דמסייע
אין צו ממש: היה. זב יושב על גבי
יכולה לעמוד על ג'. וכיון דזה אינו
יכול זה אינו יכול כל אחד ואחד
כולי מעשה עבד וצבי מדרס' ה' צו
צענין שישא רובו עליו צמ"כ"ט: ור'
שמעון משה. ר' שמעון למעמיה
דלמר זה אינו יכול זה אינו יכול
נמי אינו אלא מסייע ופטור (ה') (ה"ל
דעיי' שיעור זכה לזה ושיעור זכה
לזה כלומר רובו של זב מכבד על כל
אחד ואחד אפילו מסייע לא הוי):
כל אחד ואחד הי' רביעי ואינו אלא
מסייע וסמנא כו' יהודה דזה יכול
זה יכול קרי מסייע: דעקרה ליה
לגמרי. עוקרת הרגל מן הארץ ואפי'
מסייע לא הוי: ופרכין ואי טעמא
משום דעקרה ליה קיון דוימנין דעקרה
האי ווימנין עקרה האי. וצב ג' איכא
למטייהו משום ספק צו: ה' מספק
על ה' פונדאות דממטינן ליה המספק
פונדאות. כמין חרטינן כיסוס ארוכים
והמנין צהן מעות וצלעו' צבדי"ש ורואין
לשמש שפיכה עס מלאכתן שיושב
עליהם והם מלאות מעות ופומת פיהם
ונוטל ואין צריך לומר לו עמוד ונעשה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ו' שמעון
וה' מסייע ופטור (ה"ל
דעיי' רבי לא הו' חלמי' וצ"ב
ס"א נמקק האי ל"א כי אינו
מפירש' אלא מפי' הית':
(ב) ר"ה ופרכין ורבי כו'
המתהפך ע"ל: (ג) ה"ה
ללמן ור' מוטל על הרבן
והס"ד:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אמר רב זבד'
וכי' ולא טריבא עצמו. עיין
מולין ק"ג ע"ב צב"ש ד"ה
הא דנביא:

לעני רש"י

בריד"ש. ארנן ארוכס.

מוסף רש"י

מסייע אין בו ממש. מי
שאינו עושה מלאכה מהא
אלא מסייע וצלוו וצלוו
ממעטא (ב"צה כב.).

רבינו הגנאל

אית בענין שנים שהוציאו
לחלה גוונא, כל אורח
מהן יכול לבדו להוציא
אלא שהוציאוהו שנים,
ו' מאיר מחייב והכמים
פטורים. זה [לבדן] אינו
יכול זה [לבדן] אינו יכול
וכשתחברין שניהם יכולין
[נביא]: ונעמדו שניהם יחד
הוציאוהו, ר' מאיר ור'
יהודה מחייבין ור' שמעון
פטור. אחד יכול ואחד
יכול דברי הכל [מי שיכול]
חייב. והלמודא דשנים
שעשו טהורין מבשעותה,
בעושה את כולה אינו
בעושה מקצתה, [שנים
שעשו פטורים]. הא כיצד,
בזמן שכל אחד מהן יכול
כגון ליהוה מבלגו ושבטיה
כבכר וכו' וכו' בקולא
דמנהגא שכלפא כל אחד
ואחד יכול [לעשותו] ואם
עשו שנים פטורין. אבל
כגון הוציאוהו עירגו של
דבילה דטוענא יקרא הוא,
או קורה דטוענא יקרא
היא, דכל חד באפי' נפשיה
לא מצו ביה ושבטיה מצי
ביה, ר' יהודה מטייע ור'
שמעון פטור. [ונקא מילתא
בתיא קרא ואם נפש אחת
רצתא כולי גופה מטייע
בעשותה. ר"ש סבר תלתא
מיעוטא כתיבי, נפש, אחת,
בעשותה. חד למעוטי' זה
עוקר וזה מניח, כגון פשט
הנני את ידו לפניך ונתן
בעיני תלמכה והוציא. וחד
למעוטי' זה יכול זה יכול.
וחד למעוטי' זה אינו יכול
זה אינו יכול. ר' יהודה
סבר זה אינו יכול זה אינו
יכול לא אימנא, ומיעוטא
שלישי לאפקור יחיד וחיית
בהוראת ביד ופטור מן
הקרוב. והידי ביד כגון
האי נתנן נשאת עיני ביד
נתנן ופטורה מן הקרוב,
שלא עיני ביד נתנן וחיית
בקרוב. ור' שמעון אמר לך
יחיד שעשה בהוראת ביד
לא צריך קרא למעוטיה.
ור' מאיר דקא מחייב זה
יכול זה יכול, אמר לך

עירגו וקורה גדולים הן ואין אחד
יכול להוציאו: ואם לאו. שיכול אחד
להוציאו: נפש סהטא. משמע נפש
ולא נפשות: זה עוקר. מרשות הרבים:
וזה מניח. ברשות היחיד דכל כתיב
אלא חד ממעט דהאי הוא דממעט
דהאי קעבד פלגא והאי פלגא וליכא
חד דמסייע צבולה: וחד.
יתורא